

Eş Anlamlı veya Yakın Anlamlı Cümleler: Yazılışları ve okunuşları farklı, anlamları aynı olan cümlelerdir.

*Keskin sirke küpüne zarardır.
Öfkeyle kalkan zararlar oturur.

*Yazın gölge hoş, kışın çuval boş.
Yazın başı pişenin, kışın aşı pişer.

*Sen ağa ben ağa, bu inekleri kim sağa.
Sen dede ben dede, bu atları kim tımar ede.

*İşleyen demir, pas tutmaz.
Akan su, yosun tutmaz.

Karşıt (Çelişen) Anlamlı Cümleler: Aynı konuyla ilgili bakış açılarının birbirinin zıttı olduğu cümlelerdir.

*Akıl yaşta değil baştadır.
Akli başa yaş getirir.

*Damlaya damlaya göl olur.
Taşıma suyla değirmen dönmez.

*Battı balık yan gider.
Zararın neresinden dönersen kârdır.

*Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.
Lafla peynir gemisi yürümez.

Sebeup - Sonuç Cümleleri: Bir durumun ya da meydana gelen bir olayın gerekçesiyle verildiği cümlelerdir.

*Çok çalıştığı için sınavı kazandı.
(Sebeup) (Sonuç)

*Uyandırırız diye müzik açmadık.
(Sebeup) (Sonuç)

*Kardan dolayı yollar kapandı.
(Sebeup) (Sonuç)

*Çamurda ayağı kayınca yere düştü.
(Sebeup) (Sonuç)

»Neden - Sonuç (-dığı için)
»"Niçin?" sorusunu sor.
» -dığı için, diye, dolayı, -ınca, çünkü.

İPUCU⇒ "Hangi cümlede yargı gerekçesiyle birlikte verilmiştir?"

"Numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden önceki yargının gerekçesi durumundadır?"

*Kırıkkale'yi seviyorum çünkü üniversiteyi orada okudum.
(Sonuç)

(Sebeup)

*Sana kızgınım, dün telefonuma cevap vermedin.
(Sonuç)

(Sebeup)

Amaç - Sonuç Cümleleri: Bir durumun ya da meydana gelen bir olayın amacını ifade eden cümlelerdir.

*Çalışmak için odayı kilitledi.
(Amaç) (Sonuç)

*Anlaşmak üzere Karabük'e gitti.
(Amaç) (Sonuç)

*Para kazanayım diye uğraştı.
(Amaç) (Sonuç)

*Dışarı çıktı çöpleri dökmek maksadıyla.
(Sonuç) (Amaç)

»Amaç - Sonuç (-mak için)
»"Hangi Amaçla?" sorusunu sor.
» -mak için, üzere, diye, maksadıyla.

İPUCU⇒ Neden - Sonuç ile Amaç - Sonuç Cümleleri Arasındaki Fark Şudur.

»Servisi kaçıdığı için okula geç kaldı. (Hangi amaçla geç kaldı? → Cevap yok demek ki sebep - sonuç cümlesi)

»Okula geç kalmamak için koştu. (Hangi amaçla koştu? → Cevap var demek ki amaç - sonuç cümlesi)

Koşul - Sonuç Cümleleri: Bir durumun ya da bir olayın gerçekleşmesinin başka bir durum ya da olayın gerçekleşmesine bağlı olduğunu ifade eden cümlelerdir.

*PYBS'yi kazanırsan, bisiklet alırım.
(Koşul) (Sonuç)

*Adam suyu içtikçe ferahladı.
(Koşul) (Sonuç)

*Üzmeyin ki üzülmesiniz.
(Koşul) (Sonuç)

*Tamam, ara fakat fazla konuşma.
(Sonuç) (Koşul)

» Şart - Sonuç (-se)
»"Hangi şartla?" sorusunu sor.
» -se, ki, -dıkça, ama, üzere.